

مجموعه مقالات همایش ملی

فرهنگ و هنر اقوام ایران

معاونت فرهنگی و اجتماعی دانشگاه صنعتی شریف

به کوشش

لادن سلطان پناه، حمیدرضا توسی

رسانش نوین، ۱۳۹۷

سرشناسه	: جشنواره ملی فرهنگ و هنر اقوام ایرانی (نخستین : ۱۳۹۷ : تهران)
عنوان و نام پدیدآور	: مجموعه مقالات همایش ملی فرهنگ و هنر اقوام ایرانی / [برگزارکننده] معاونت فرهنگی و اجتماعی دانشگاه صنعتی شریف: به کوشش لادن سلطان پناه، حمیدرضا توسلی.
مشخصات نشر	: تهران: ریاست نوین: دانشگاه صنعتی شریف، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۳۳۸ ص.: مصو، نقشه، جدول.
شابک	: 978-600-8988-29-8
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابخانه.
موضوع	: قوم‌شناسی -- ایران -- کنگره‌ها
موضوع	: Ethnology -- Iran -- Congresses
موضوع	: فرهنگ ایرانی -- کنگره‌ها
موضوع	: Culture, Iranian -- Congresses
موضوع	: هنر ایرانی -- کنگره‌ها
موضوع	: Art, Iranian -- Congresses
موضوع	: فرهنگ عامه -- ایران -- کنگره‌ها
موضوع	: Folklore -- Iran -- Congresses
شناسه افزوده	: سلطان پناه، لادن، ۱۳۵۳-، گردآورنده
شناسه افزوده	: توسلی، حمیدرضا، ۱۳۳۸-، گردآورنده
شناسه افزوده	: دانشگاه صنعتی شریف، معاونت فرهنگی و اجتماعی
شناسه افزوده	: دانشگاه صنعتی شریف
سهمه اول	: Sharif University of Technology
رده بندی شگره	: DSR۶۹/ج۵ ۱۳۹۷
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۹۷
شماره کتابخانه	: ۸۵

تهران. میرزای شیرازی. دوچه شهید پلاک ۴. واحد ۶
 ۰۹۰۲۱۳۰۹۱۳۱ :تلفن ۰۲۱۳۰۹۱۳۱ :تلفن ۰۹۰۲۱۳۰۹۱۳۱
 Email: rasanehsh.pub@gmail.com

مجموعه مقالات همایش ملی فرهنگ و هنر اقوام ایرانی

معاونت فرهنگ و اجتماع دانشگاه صنعتی شریف

به کوشش

لادن سلطان پناه، حمیدرضا توسلی

صفحه آرایی و گرافیک: فرشاد علی نژاد

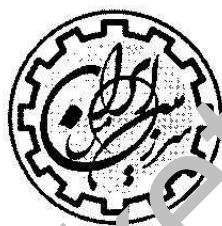
چاپ و صحافی: دانشگاه صنعتی شریف

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

چاپ اول، تهران، ۱۳۹۷

شابک: ۸ - ۳۹ - ۸۹۸۸ - ۶۰۰ - ۹۷۸

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

همایش علم، ایثار و شرف
(همایش ملی علوم ایران - مطالعات میان رشته‌ای)

اعضای کمیته علمی همایش

دکتر علی اصغر پور عزت استاد تمام دانشکده مدیریت دانشگاه تهران
دکتر ویدا تقوایی دانشیار دانشکده فنی دانشگاه فنی و حرفه‌ای دانشگاه صنعتی
دکتر حمیدرضا توسلی استادیار دانشکده انقلاب دانشگاه فنی و حرفه‌ای
دکتر سیدحسن حسینی استاد تمام هیأت علمی مرکز فلسفه و علم دانشگاه صنعتی شریف
دکتر فضیله دادور خانی استاد تمام دانشکده جغرافیا دانشگاه تهران
دکتر احمد رضایی دانشیار دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه مازندران
لادن سلطان پناه کارشناس ارشد روان‌شناسی بالینی دفتر پژوهش فرهنگی اجتماعی دانشگاه صنعتی شریف
دکتر حسن فاضلی نشلی استاد تمام دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران
دکتر محمود فتوحی فیروزآباد استاد تمام دانشکده برق دانشگاه صنعتی شریف
دکتر ایرج گودرزی نیا استاد تمام دانشکده مهندسی شیمی و نفت دانشگاه صنعتی شریف
دکتر منوچهر وثوقی استاد تمام دانشکده مهندسی شیمی و نفت دانشگاه صنعتی شریف

فهرست

ایران در شریف	
محمود فتوحی فیروزآبادی	۹
اقوام در ایران و ایران در اثر	
سید حسن حسینی	۱۳
پیش گفتار	
لادن سلطان پناه	۱۵
مقدمه	
حمیدرضا توسلی	۱۷
خرده فرهنگ‌ها، مشارکت و وفاق اجتماعی	
عماد افروغ	۱۹
کار بست هوش مصنوعی در خط مشی گذاری برای مهار چالش های تحقق عدالت بین قومی در ایران	
علی اصغر پور عزت، پریا مومن زاده، سیاوش رفیعی	۳۳
از قومیت به پنهان تا معماری اندرونی - بیرونی آن	
ویدا تقوایی، ماهرخ موسوی نسب	۴۷
معرفی و تحلیل شیوه های درمانگری قوم پزشکی ایران (با رویکرد مکتب طب ایرانی)	
حمیدرضا توسلی	۶۱
جایگاه علوم نقشه برداری در شناسایی اقوام و بهینه شدن راه های ارتباطی عشایر ایران	
ابرج جزیریان	۸۹
معرفی دانشنامه فرهنگ مردم ایران و مدخل این سینا	
محمد جعفری قنواتی	۹۹
گردشگری فرهنگی، راهبردی در جهت هویت بخشی قومی و حس تعلق ملی در بین اقوام ایرانی	
فضیله دادور خانی	۱۰۷

قومیت فرصت یا چالش؛ سیاست‌های قومی در ایران

- ۱۳۹ احمد رضایی
- تحلیل نگاره‌ها و سنگ برجسته‌های تاریخی ایران با مضمون ورزش و فعالیت بدنی
- ۱۳۷ رضا شجاع، مصطفی محمدی رنوف
- بررسی جنبه‌های گونه‌گون انسان‌شناسی در آیین‌های نمایشی بومی آب‌پاشان ایرانی - ارمنی
- ۱۴۹ محمد عارف
- بررسی تأثیر نوع شخصیت بر بروز رفتارهای کارآفرینانه در اقوام ایرانی
- ۱۶۵ فریدون صادقی، سیدمحمد آقاپور حمیری، منا افغان پور، محمدحسین صادقی
- نقش تحدید بود درای خزر در تحکیم قلمرو سرزمینی و قومیتی جمهوری اسلامی ایران
- ۱۸۱ محمدعلی صالحی
- بررسی حکمت و هویت در پوشاک اقوام ایرانی
- ۲۰۹ خدیجه کاظمی، حمید عا توستا
- نوروز ایران باستان با بررسی اقوام به آورنده بارعام آیدانای تخت جمشید
- ۲۲۷ داریوش محمدخانی، کورش محمدخانی
- رویکرد باستان مردم‌شناسی در بازسازی نگوهای معیشتی روستای نسل
- ۲۸۹ حامد محمدی، حسن فاضلی نشلی
- نقش اکوموزه‌ها در حفاظت از تنوعات فرهنگی اقوام
- ۳۱۹ یوسف منصورزاده

با توجه و تاکید بر حفظ ارزش های الهی، قومی و منطقه ای اقوام ایرانی که در قانون اساسی آمده است؛ در امور اجرایی و تدبیرات حکومتی نیز مراکزی نیز ماموریت به همکاری با اقوام و عشایر کشور دارند که بخشی از وزارت خانه های جهاد سازندگی، میراث فرهنگی و گردشگری و ... به این مهم می پردازند.

وزارت علوم و سازمان های فرهنگی علمی و پژوهشی اگر چه در ماموریت اصلی شان تاکید بر قومیت ها ندارند، اما بسترهای بهره گیری از ظرفیت های آنان وجود دارد. در حقیقت اعضای تشکیل دهنده دانشگاه های ایران که متمرکز بر اساتید و دانشجویان می باشد؛ تمام افراد دانشگاهی نیز شامل قوم و یا اقوامی است که در استان ها حضور دارند. در شهرهای بزرگ و به ویژه در دانشگاه های پایتخت، این گوناگونی به روشنی دیده می شود.

اینکه اقوام به دلیل نرم افزاری و سخت افزاری به خوبی در جامعه و بنا ویژه مراکز آموزش عالی دیده نمی شوند، متأثر از رویکرد «تهدید» است و یا عدم زمینه سازی مناسب در جهت روز سبک زندگی فرهنگی اقوام ایرانی به عبارتی دیگر معرفی از اقوام ایرانی در برنامه های مسعری طلب بشنواره های ایران شناسی یا مراکز ایران گردی انجام می شود و زندگی روزمره ما با آن واقعیت های ارائه شده فاصله دارد و در نهایت با پوشیدن و عکس گرفتن از پوشاک اقوام در کنار معماری بومی خلاصه می شود و یا آش و غذایی طبخ می شود و آثار دست سازشان معرفی و در خانه ها جلوه نمایی می کند. اما به واقع در معرفی و فرهنگ سازی و هویت بخشی اقوام می توانیم به این امور بسنده کنیم؟ به عبارتی دیگر آیا ظرفیت های پنهان و آشکار، اقوام و ادیان کشور در همان سطح قرار دارد؟ قطعاً نه. با توجه به دیدگاه «فرصت در اقوام ایرانی» می توانیم در جامعه هدف، تمام تکه های این پازل گسترده و رنگارنگ را قالبی زیبا و طراحی فراگیر و کاربردی معرفی کنیم تا از ویژگی های فرهنگی، هنری و سبک زندگی اقوام در رشته های مختلف در راستای برنامه های ملی اجرایی کنیم.

استفاده از ذخیره‌های تجربی هزاران ساله اقوام در موضوع با آب، خاک، معماری، پوشاک، درمانگری، کشاورزی، دامپروری، تمدن جنگل‌نشینان شمال کشور، صنایع بومی، تکنولوژی سنتی مانند قنات، انواع بافته‌ها، وسایل دست‌ساز مورد نیاز زندگی ثابت و سیار، محیط زیست و چرخه سلامت و ورزش‌های بومی و ده‌ها موضوع قابل شناسایی و مطالعه و پژوهش؛ می‌تواند زمینه‌ساز مراکز مطالعاتی و پژوهشکده‌های ما باشد. با توجه به جایگاه برتر علم و تکنولوژی دانشگاه صنعتی شریف و طراحی ایده «ایران در شریف» با تاکید بر چهار محور آموزش، پژوهش، مطالعات و ترویج، توسط معاونت فرهنگی و اجتماعی دانشگاه که در ارائه جشنواره ملی فرهنگ و هنر اقوام ایرانی فرصت بروز پیدا کرده است؛ می‌تواند به عنوان نقطه شروع اتفاق، مهم و جدی و اثرگذار در دانشگاه‌های کشور، وزارت علوم و سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری باشد تا با انجام اقدامات پیشنهادی دانشگاه صنعتی شریف به عنوان ایده‌های مقدماتی؛ زمینه همکاری و نهادینه شدن آن در سایر مراکز آموزشی، پژوهشی و فناوری شود. جشنواره ملی فرهنگ و هنر اقوام ایرانی در شریف، از جشنواره‌های عام مشابه جشنواره‌های گردشگری فاصله داشته و با رویکرد ادبیات ارزش‌محور، تا سهم با ارزش علمی و فرهنگی دانشگاه در نگاه نو و کارآمد مشخص و اثرگذار باشد. برگزاری همایش و سمینارهای آموزشی ایران در شریف، برگزاری کارگاه‌های آموزش صنایع دستی و هنرهای محلی از جمله کارگاه‌ها به دانشگاهیان، برگزاری کارگاه‌های سیر تولید صنایع دستی کشور در محل جشنواره دانشگاه، ارتباط این هنر و صنعت و حضور و تعامل اساتید این دانشگاه با هنرمندان و تولیدکنندگان کشور در ایده‌پردازی، ارائه فناوری به منظور ارتقاء و بهبود کیفیت صنایع دستی از نوآوری‌های این جشنواره می‌باشد.

۱. با توجه به مأموریت دانشگاه در حوزه علم و فناوری و با نظر به ظرفیت‌های موجود و قابل شناسایی در فناوری‌های بومی مناطق ایران، ضرورت دارد که مبرم‌مطابحات با پژوهشکده «فناوری بومی» با هدف شناسایی و به روز کردن آن ایجاد شود. هدف این مرکز شناسایی ظرفیت‌های انواع فناوری‌های مورد استفاده در زندگی اکنون و گذشته اقوام ایرانی است تا با استفاده از بسته‌های دانشگاهی، تبدیل به محصولات و علوم کاربردی و بنیادی شود.

۲. تلاش بر این هست که با همفکری صاحب‌نظران و اساتید محترم این دانشگاه، مرکز شکوفایی و نوآوری دانشگاه، بخش ویژه‌ای را به عنوان «مطالعه در فناوری بومی» در استارت‌آپ‌ها و برنامه‌های کارآفرینی در «استارت‌آپ ویکند» و ... به اجرا در آورد و در بین دیگر دانشگاه‌های کشور به رقابت بگذارد و در نهایت به عنوان مجری اصلی طرح، تمام ایده‌های برگزیده را در دانشگاه به دآوری گذاشته و بهترین‌ها را به پژوهشکده «فناوری بومی» جهت تبدیل به محصول و ... ارایه نماید.

۳. با توجه به نکات ارائه شده، همایش علمی و طرح‌های پژوهشی این رویداد فرهنگی، اهمیت بسزایی در اعتبار، فناوری و نوآوری جشنواره اقوام دارد تا حاصل پژوهشگران کشور به عنوان خلق ایده‌های نو و اثرگذار در کشف و تولید باشد.

۴. با توجه به ایجاد کانون اقوام، این کانون در سایر مراکز دانشگاهی ایجاد و فعالیت‌های دانشجویان در راستای همکاری با مرکز مطالعات و پژوهش‌های فناوری بومی قرار گیرد.

۵. ضمن بررسی و نقد عملکرد اولین جشنواره ملی اقوام «ایران در شریف» با تاکید بر چهار محور آموزش، پژوهش، مطالعات و ترویج، می‌توان با ایجاد دبیرخانه دائمی برای گسترده کردن آن از نظر کمی و کیفی، بخشی نیز به اقوام ایرانی منطقه که اکنون «در جغرافیای فرهنگی» ایران قرار دارند، اختصاص پیدا کند. بدیهی است که همکاری وزارت علوم، وزارت ارشاد، راینی فرهنگی خارج از کشور، سازمان آکو، سازمان آیسسکو و دیگر مراکز و سازمان‌هایی که بخشی از فعالیت‌شان را در امور بین‌الملل انجام می‌دهند؛ زمینه‌ساز ایجاد کیفی جشنواره و همایش علمی در سال‌های آتی خواهند بود.

۶. دولت فرهنگی و اجتماعی دانشگاه علاوه بر ارایه طرح جشنواره در ثبت و مستندسازی این رویداد قوی و مهم، توجه ویژه داشته، در تهیه فیلم مستند با استفاده از همکاری دانشگاه هنر (گروه سینما)، دانشگاه سوره، صدا و سیما و ... این فیلم مستند از فعالیت‌های پنج روزه جشنواره، قابلیت تبدیل شدن به اثر ارزشمند ایران ششم را بتوان «ایران در شریف» را دارد و قابلیت ارائه جهت پخش به سیما را نیز خواهد داشت.

با توجه به تلاش ارزنده‌ای که در فرایند تولید و چاپ و ارائه مقالات همایش جشنواره امسال صورت گرفته است، همکاری و ارزش‌گذاری در چاپ به موقع و تجلیل از صاحبان اثر می‌تواند ارتقاء بخش همایش‌های آتی در مراکز دانشگاهی میان رشته‌ای اقوام باشد. لازم به ذکر است که در همایش علمی امسال اساتید و گروه‌های آموزشی و پژوهش در ارتباط با موضوع اقوام، ارائه مقالات با تخصص‌های مختلف داشته‌اند که در این مجموعه منعکس می‌شود.

محمود فتوحی فیروزآباد

رئیس دانشکاه صنعتی شریف